

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՅԻՏԱԼԻԱ

Գ Ե Ն Ե Տ Ի Վ

(350 յէջ 12)

Սուրբ Յովնանէս եւ Պաւղոս¹. — (Փրանկիսեան) Ասեղայից եկեղեցին². — Գուատ-
տամելատայ հոյակապ շիրմն. — Դքսերու դամբանքն, — Իւրաքանչիւր դարու
ոգււիյն զանազան դրոշմներն քանդակագործութեան մէջ. — Միջին դարն, վե-
րածնութիւնն, եօթնետասներորդ դարն, արդի դարն. — Տիտիանոսի³ նկարն
(մարտիրոսութիւնն սրբոյն Պետրոսի). — Տիստրոնտոյ:

26 ապրիլ.

Պատմութիւնն իւրաքանչիւր հիւսիսային
հիւսիսային տաճարի փողոցաց մէջ. Զը-
րայ ցումունքն կ'երբրան կամուրջնե-
րու գոգաձեւ աղեղաց մէջ, իբրեւ ճիւ-
ղանկար մետաքսեայ ասուեղէն մը, վար-
դազոյն, սպիտակ եւ կանաչադեղն: Քաղաքէն
դուրս կ'երնես, կէսօր է, երկինքն սաստիկ
գունաւոր: Խորած լաստերն⁴ անշարժ ջրոյն միա-
հարթ ժակերեւութիւն վրայ կ'երկայնեն ի-
րենց թրջած եւ փայլվուռ գերանները: Դի-
մացը կայ պարսպապատ կղզի մը, գերեզ-
մանօցն, ապ իւր անհարթ սպիտակութիւն-
ներով կը գծէ բոցափառ սպիտակութիւնը.
աւելի հեռուն, երկու կամ երեք առազաս-
տանաբ կը վազվզեն ջրանցից մէջ. հորի-
զոնին վրայ, լեռանց միգամած շղթայն կը
պարզէ յերկինս իւր ձիւնեղէն ծոպը: Ժանեկա-
ձեւ ցուպին ջրէն դուրս կ'երնէ, իբրեւ տարօ-
րինակ ձուկ մը՝ որ կը լուզայ պուշն առեւէն,
կը ճեղքէ եւ յառաջ կը մղէ, իւր սեւեւ կեր-
պարանքը ոսկեզայն ալեակներու անթիւ փայլ-
փրլմանց միջէն, խորին լուսթեամբ:

Գրաստի հրապարակին վրայ կանգնած
է, յամին 1475 վերկրիոյի ձեռամբ շինուած
կոլլեւոնի ձիւնոր արձանն, որ իտալիոյ մէջ
երկրորդ ձուլածոյն է, ստոյգ պատկեր՝ ինչ-
պէս Գուատտամելատայինն ի Պատաւիոն.
զօրաւորի մը իրական պատկերն, նստած իւր
պատերազմական ասկուն ձիոյն վրայ, զրահա-
ւոր, բաց սրունքներով, կիսանդրին խիստ
կարճ, հին զինուորի մը դաժան դէմքով որ
կը հրամայէ եւ կը գոչէ, ոչ բնաւ գեղեցկա-
ձեւ, այլ կենդանի եւ ազդու: Դիմացը կայ
սուրբ Յովհաննէս եւ Պաւղոս, գլխացի եկե-
ղեցի մը (1236—1430), խալկական գոթա-
ձեւով, որն ալ պատնաւաւ ալ զուարթ է.
բոլորածեւ սեւամայրիքն, լայն եւ ընդարձակ
կամարներն, սպակիւններն, գրեթէ ամենքն
սպիտակ՝ մարդու մաքէն կը հեռացնեն տը-
խազդեցիկ եւ խորհրդական դադափարները,
զորս կ'ազդեն հիւսիսային ամեն մայր եկե-
ղեցիք: Ինչպէս Պիզայի գերեզմանատեղին⁵,
ինչպէս փլորեանաիոյ սուրբ Խաչն, եկեղեցին
խնդուած է դամբաններով. միացուցէք հոն
նոյնպէս Արեղայից եկեղեցւոյն դամբան-

1. SS. Giovanni e Paolo.

2. La Chiesa dei Frari.

3. Campo Santo.

ներքո ևւա, հասարակագիտութեան հայկական շրթինն է ալ: Մեծօր մասամբ հոգեմասնաւոր երթորդ կամ 'վեշտատաներորդ դարու տաղմին տարինեբու զօրծե՛ր' են, . քաղաքին պայծառ ծախանակին, 'յորու՛մ անծաւեծ մարդիկ և մեծամեծ գործք' որոնք կը ժախճանին՝ տաւ, կաւին այնչափ արդի փամանակի կը վերաւ, բերին, որ հոր սկսող քարուտան չէ վարող ընդունել խնոց պատկերը և զայն ճշդիւ բացալայտել: Վրաներն կը ցուցնեն այս մեծ ըռադը ևտաւտայ, այլք ևւա կը ցուցնեն ալ նոր խոտարումը, և ոչստէ գերզգմանաց շարքի մը յիշաց կը տեսնուի մարդկոյին հանձնարող պատմութիւնն իւր փապմունէն սկսեալ, ինք այրակառ հոտակին միջոցը, մինչև իւր անկումը՝

[illegible]

Թողու՛ ղերթամանցներու՝ ծանր և խաղաղա-
կան պատկերը՝ զոր իրենց յիշատակն պէտք
է նյանել:

Սնտառօրիկ մկննդադարան լրելութիւնն: Սա
կայն արդէն հրօնական անապառաժեան ներա-
քեւ Յիշ փսիս զարգացաւ զգացումն կենդանի
մարմնաւոր ձեւերու, որք պիտի ըլլան հետա-
զայ դարու յատուկ գիտնն: Մարկոս եղաներ
գլխի հոյակապ շիրմին մէջ, առտաւաւանեւ-
րով ժանեկանեւ անգամ է նրբարոնեւ փո-
քիւրի զանդակաւանի ըրով ժամկտան հինգ կաւ
մարմնակն իստաճարակապերով մէկտայ: Ասա-
քինութիւնքն, երկայն օտարգոսանրով զաւարթ
հրեշտակներ, կը նային ինքնայտօք և աւ-
շագրաւ արապայտութեամբ: Գիտիս այս
արշտօտողին ժէջ, արտանոսաւան կը փորձէր
գիմնագործը, դիւայն կերպարանքները՝ զորս
վերջին վազպետք մէկ կ'ողմէր ողւջին, պատշա-
նութեան պատճառաւ և կանոնաց հնազան-
դելով համար: Այսպէս, վերածնութիւնն՝ ք-
արտակարգ դասակարգ տարածութեան կը վեր-
ածէր՝ թաւաքիւ վազք փաղկոտորդի: Ինչպէս
որ մեք եօթնաստակաւորող օտարա յատակա-
ւեղքն աղ ըստառտեղին միջոտաւան արք: Գն-
րով ճոխ ընդունաւ

Որչափ էլ յառաջեան, կը տեսնեն նոր տարտնամի նշան մը: Հե՛ծՈՒն մարմնաւոր լինուուն վե՛նե՛ր պըքս կտաճանին փայլ մը եւ ինքն ծնութեան հեթանոսութիւնն՝ զարթոթործութեան մանքամանութեամբ մը՝ միտնարթ կ'ընէ փեցակերպ որմնախորշերը: Ամբողջ միտքածն նշնայալէս անկիւնաւոր է մօ ծագակապարտ, քողարթի կերպով թե՛ լեւելեղափ, զտեճացի թե՛ քանակաւործութիւնն է թէ քաղաքաւ, պետութիւն: Գլուխներն ալ նոյնպէս սակաւիկ մի ծանր են, անհեթեթ, չափազանց կարծ մէ կրթնէ քաղաքան պարանոցի մը փայլ կեցած: Արուեստաւորք իրականը կը զաղափարեն՝ նպալ պեռ որոշ ընտրութիւն մը չըրիւկ հոյանմանականութեանց վէջ, չեն գիտեր յոյն անդրիտործաց կանոնը՝ տակաւին նուազ զբաղած, ին կեանքը հետազոտելու եւ տնոր նմանելու բայց իրենց, անյաշգուծ թիւքն սիրուն ծնն Աստուածածինն որ չափազանց ծած պարանոց մ'ունի, ինք սեղմէ իւր որդին այնքան կենդանի խանդավառ

၁. ဂမဒိယာဇာနည် ဖြစ်နေကြောင်း ဖော်ပြပါ၊ ၁၄၂၃

տաճոր մը : Ո՛րքան ազնուութիւն և պար-
զութիւն կը տեսնուի փորրիկ աղջկանց այդ
քիչ մը բոլորակ պլուխներուն լրայ : Հինգ կու-
տանք, իրենց խնցակերպ արմատիչք մէջ կե-
ցած, կ'արտայայտեն պատանծեմութեան և իրաւ-
կանութեան այնքան ազգու թարմութիւն մը :
Ուրիշ այնքան կը յազդ գիտ՝ որքան այս
քանդակներն, որոք կը վերջնայ միջնադա-
րեան արուեստն (1) : Բոլոր այս ձեռագործք
անարուած, ազգայինք, եթէ կ'ուզէք՝ երբեմն
պարզ քաղաքայինք են, բայց անհամեմատ
կենդանութեամբ մը : Գտնուածն գեղեցկաւ
թեան պայծառ և առիպիչ արտապատկութիւնն
ընտելած չէր բարեկարգելու ինքնատիպ
համեմարներու խնայք : Նահանգային արուեստ,
ներ կային՝ որք յարմարեցուած էին կրիտիկն,
պաշտին, գիրենք շրջապատող պոլորութիւն
ամբողջութեան, որոնք զեռ արտաքուստ ին
անբարաններէն և մայրաքաղաքներէն : Այ-
նապիսի մէջ աշիւ կը քաղաքատու ճարտար
ինքնագիւտ օգտակարութեանն և ներքին և
կառարարեւ պղծեցման, ցործի մը մէջ զաշ-
մաւած բովանդակ հոգւոյն : Այն ժամանակ
ձեռագործն այնքան օգտակարն է և այնքան
նոյն երկնեանցներով՝ որչափ այն հոգին :
Անոր հաւատք կ'ընծայուի մարմարեան տե-
տակ մը օրագիր կը գտնուի, ուր աւանդ թո-
ղուած են ժողովային կենսաց ամենայն մտիւ-
մութիւնք :

Եթէ մի քանի քայլ յառաջեն, հետեւեւ
լով դարու (2) ընթացքին, կը զգաս արուես-
տի այս արագութեան և բնականութեան ապ-
տիմանաբար նուազելը և Գամբանական շի-
րիմն կը փոխուի դիւցազնական փառաբողոք :

1. Բազմապատկեր Թրիսանիոյ, վերջին գրքի
գամբանին քանդակքն՝ որ ի Նանտ : Նոյնպէս
Բուրգոնիայ և Փլանդրիոյ վերջին գրքերու դամ-
բանաց քանդակքն՝ որ ի Դիմիտ և ի Բրու-
պան Կոթուս Բի Բրուս դամբանաց քան-
դակքն՝ որ ի Տուր :

2. Գամբանք Պ. Մոկենիգեայ, վախճանեալ
ի 1476. — Մարկեղեայ, վախճանեալ ի 1474. —
Բոնաթոսի, վախճանեալ ի 1508. — Լորեանի,
վախճանեալ ի 1509. — Աստղայից եկեղեցւոյն
մէջ գտնուող դամբանքն Նիկողայոսի, վախճա-
նեալ ի 1478. — Պեդարոյի, վախճանեալ ի
1503 :

Թեան մը : Բազմապատկեր Կամարակայք կը պար-
զեն իրենց աղնիւ կորագիծը մեռելոյն զրայ :
Արաքսական նկարք գուարժագին կը ծաւալին
ազգայ շրջանակներու գրայ : Սիւնեցի կարգ
կարգ կը շարունակն քանդակով իրենց անհանձն
խոյսիլ : Երբեմն առաւ միմեանց լրայ կը շա-
րուն, և ճարտարապետական չար կարգերն
կը պարզեն համակ իրենց զանազանութիւնը՝
աչքերը գուարժանելու համար : Այն ժամա-
նակ դամբանն կ'ըլլայ զիմիտարի յազմա-
կան կամար մը : Եւանք քան արձաններ ու-
նին, գրեթէ բնական մեծութեամբ : Այս
հոսն քաղաքաբար կ'անհետանայ, մեռելոյն
սիւն եւ պատկած չէ՝ սպասելով յարմարեան
և վերջին օրուան, նախաւոր և և կը նայի :
« Նա կը կենդանանայ » մարմարեան մէջ,
ինչպէս ճոռմաբար կ'ըսէ ասպանագիր մը :
Նմանապէս իւր յիշատակը զարդարող աք-
ձանքն աստիճանաբար կը փոփոխուի և Հին
գերդասաներու դարու մէջ, գեռ շատ ան-
գամ ասոնք կոշտ և նեղուած են : պատանի
պատկարներուց արունքներն քիչ մը ներար
են, ինչպէս Պերուգինի հրեշտակապետոյն,
նորա կը կրեն ծնկապաններ և առիծա-
ղաւթ մոնակներ, յորա կը խառնուին աւա-
տական զէնքերու յիշատակներն հին տարա-
զի զարմանաց հետ : Մարմինք և զուլք,
ամենն իրականին կը մերձենան, կերպարա-
նաց գերազանցութիւն կը կայանայ իրենց ա-
կամայ լրջութեան, իրենց ուժգին և սպա-
քարապայտութեան, իրենց կեցուածքի ուժով
և իրենց սեւեռեւել քա խոր նայուածքին մէջ :
Վեշտապաններու դարու մեքենայութիւն գերու-
թիւն և շարժումն կ'ընդունին : Աստեղեւք
կ'ոլորուին և կը արարածին առաջօրէն ճո-
րադր, մարմնոց շարժը : Միկանք կ'աւին
և կ'երեւին : Միջնապատեան դեռահասակ
առիւտքը այժմ ըմբիշ ան և շափառա-
պատանիք : Երանք, անշարժ և կնքողը
զուլինին պատ, իրենց անպանայն կրկնողի
մէջ կը սկսին ծախիլ և յազուիլ : Անոնց
յուսական անթիւտած և վայրագորք պարի,
զգաներն կ'երեւցեն իրենց սոխի նորք ձե-
ւը : Նորա՝ խոնարհ, կէս մը զլիկիւյթ,
կողմակի ծաւ, զոռագարք վեր կանգնած
և կրակիւր, կը ցուցնի քաղաքապետութեան

լուսն արտառնաւ՝ ծաղրական է օպիտակի մարմորերունէ մեծ բուրդ մը կը գրաւէ աւելաւորեալ թովանդակ առաջարկէր։ Գուր բաց է։ Կոն ուզեր է հանգիլ արուեստաւորն ։ ինչպէս փարաւուն մը իւր չիրմին մէջ ։ Դեռ 'ի դուռն կը յառաջէ թափօր մը զգայուն կերպարանաց ։ Մտայաներու ։ Եւրոքներու ։ Ելումնդկեայց ։ մերկ ոգի մը՝ որ կը նշնէ մարեւոյ իւր ջաշը ։ ուրիշ մը կը հաւաքէ՝ զուր զողորմիկ կերպով խոնարհեցուցած ։ ինչպէս Բիտորէի փոքրիկ Յովսէփն ։ Թեւ ։ Լուսն առիւծ մը յառաջաւ կ'ողջայ ։ ցուկը իւր թաթերուն վրայ գրած ։ և իւր թաթերն գրքի մը վրայ ։ Զտան վայրկեան պէտք է գրագէտ աւուցչի մը մեկնելու համար այս պլաշտական թաթերախաղը ։ — Մեծ դիւ մաղը դրած են հէգ Տիտիանոսին դաժան մը կամարակապ սրահի ոճով ։ փայլուն և ու զորկ արքունեաց ժամացուցի մը նման զարդարուած շորս գեղեցիկ հոգեպաշտ և մոտա խոհ կինեւով ։ երկու թշուառ ծերունիներով՝ որք ազգու նշանածք մ'ունին և դուրս ցատա ։ քող և սուր մկուռներ ։ երկու երիտասարդ թեւաւոր վարդապարտներով՝ որոնք ցտակներ կը կրեն ։ Պիտի ըսուի ։ Թէ այս արուեստաւորք զուրկ են և է յատուկ ապարուրութեւնէ ։ որոնք իրենք իրենցմէ քսելիք քան մը չունին ։ մարդկային մարմինն իրենց հեռ ալլ եւս չի խօսիր ։ բռնադատուած են փառանք իրենց թղթապանակներուն մէջ գծերու յորիս նուածներ ։ և թովանգակ իրենց ազգանայն կը կայանայ կարեւոր բառեղծուած մը յարմար ցընելու մէջ ։ բոտ վերին դասագրոցն նշանաւ գիտութեան և գեղեցկագիտութեան ։ Մակայն մահն բոն մ'է ։ և թուի թէ կարելի է աւ նոր վրայ խօսիլ առանց գրքի ։ սակայն եթ կը կարծես որ մահն այլ եւս նշոք զաղափարը չունինք ։ ինչպէս ո՞ր և ք ծայրայեղ իրի մը ։ Մենք պայն կը մերժենք մեր ճշտա քէն՝ իբրեւ անպաշտան և տաղալիչի հիւր մը ։ Երբ մենք կը հետեւինք յաղաթկաւ լուծեան մը ։ Գաղափարութեան համար միայն կ'երթանք ։ և խօսելով մեր մերձաւորին հետ զործոց կամ գրականութեան վրայ ։ մենք զուրս ելած ենք ողբալի վիճակէն ։ Եթէ մեծ պատգովութիւն մը նշմարենք հարկներն վրայ ։

շատ շատ գաղափարն հարուած մ'է՝ որ զմեզ պիտի առնեն առաջին յարկէն չորրորդ յարկը ։ Մեր երեւակայութիւնը լեցնողն է գաւազան տնտեսութիւն մը փոքրիկ հաճոյց կամ ազնապանքու ։ Ելցելութեանց ։ գրաւ ։ Ժոց ։ խօսակցութեանց ։ պայմանաւորութեւն և այլն ։ Մենք ցրուած և հանգստացած բլալով՝ մեր հոգայն և փորձագութեան ո՞ր մաւաւսն պիտի ըմբռնենք նշնակութիւնքը ։ Խոր և ստակալի տարափները ։ լքեալ և մարմնաւոր աւարտութիւնքը՝ որք երբեմն կը բարձրանային լեւանց պէս մարդկային կեանաց հաւատարութեան վրայ ։ Արուեստն կ'աղբի մեծամեծ կանխորոշութիւններով ։ ինչպէս քնն նազատութիւնն ալ խառնուածոյ փոքրիկ երփն ։ երանգներով ։ այս պատմաւոր է որ ։ մենք աւելի քննադատ ենք քան թէ արուեստաւորք ։

Մէ և նոյն գաղափարը մարդու միտքը կու գայ ։ երբ կը դիտէ նկարները ։ Սուր վարդաբանի նուիրութեւն կ'եղեցող մատան մէջ կը գտուին տնտեց վարմանայիններն ։ Մին Տիտիանոսին՝ որ է Մարտիրոսաբեթան աղբ ։ բոյն Պետրոսի վերանաշնչ ։ Դավիթիկին կրկին նկարած է այս նիւթը ի Բոսնիա ։ բայց անարդ երկուք մը կը ազգագոյնն անեւ նաւորութիւնքը ։ Տիտիանոսիններն պատեւ բազմադներու պէս մեծ ան ։ Յնցմամբ կը ։ կամ գեղի մը ծամթկուող և ցուալից աղ ։ դուռն չէ որ զանիկայ զմայլեցուցեր է ։ ալլ ոճի մը հոգ ։ շարժումն ։ հարուածոք բազմ կին ձկուռն ։ վաղող փախտականի մը շար ։ Ժուս հանդերձն ։ մեծոյ բարձրութիւնն ծով ։ Երբ արեան և գինուց վրայէն կը տա ։ քաճեն իրենց մուտ տեսերը ։ Կեւ աւելի ազգու է Տիտիանոսայի իտալեանութեան պատեւ կերն ։ Անդ ամեն ինչ կը շարժի և վերի վրայ Կ'ըլլայ ։ լուսն և ստակերի բաւարարեւ ծովութիւնն կը լնտ օդը փայլութեւն և արտար հակապատկերներով ։ Կեղեցիկ լուսն ցայ ։ Երբ մը կը ցոլանայ լայնքէն մերկ փրիտ ։ ստակ վրայ ։ որ կը թուի փառաւորեալ մեծած մարմին մը ։ Մեծ վերի կողմն սուրք քաւ նախ ։ Կուսներն կը լուսան զայն ։ Երբ վտակորէն հոսման մը մէջ ։ և շար աւազակի մարմինն ։ վայրենի և վաշտաւած ։ քարձաւ ։

քանդակ կը յօրինէ երկինքը իւր կարմորակ
մկունքով: Խոռովայոյզ և առօգին օրտան այս
փոթորիկին մէջ, թուի թէ խաչերն կ'երերան
և պատժաւորք կը պահալիժին. և ի լրումն
կսկծագին յուզման և մեծատեսիլ խոռովա-
թեան, կը տեսնուին անոր խորերը, լուսա-
ւոր ծուխի մը ներքեւ, կոյտ մը կանգնած
մարմիններ՝ որք յարութիւն կ'առնուն: Եւ
ճրմոց բովանդակ բարձրութիւնն ծածկուած
է այս տեսակ նկարներով՝ որք մի և նոյն
արուեստի գործեր են: Քրիստոս երկինք
կ'ելնէ, և նորա շուրջն մեծամեծ մերկ հրեշ-

աակներն միջոցի մէջ՝ աւժով իրենց փողերը
կը հնչեցնեն: Գալարուած փողերիկ հրեշտակ-
ներու խուռն բազմութիւն մը վեր կը վերցնեն
զսուրբ կոյսն, մինչդեռ նորա ներքեւ առաւ
քեալը կ'աղաղակեն և գետին կ'ընկնին:
Ամեն կողմերէն, ամեն նկարներու մէջ լոյսն
կը թրթալայ. չկայ օդային հիւլէ մը որ չեւ-
րերայ, և կեանքն այնպէս առաքօրէն կը
գեղո՛ւ՝ որ դուքս կ'ելնէ և կը մխտայ քաղ-
րերէն, ծառերէն, երկիրներէն, ամպերէն,
ամեն զոյնէ և ամեն ձեւէ անշուշտ բնութեան
ընդհանուր յազմանէն:

Շարայարելի

ՎԵՍՏԵԱՆ ԿՈՅՍ

ԳԱՏԾԱԿԱՆ ՎԷՊ

Ե Կ Ե Ղ Ե Ց Ի Ո Յ Ա Ռ Ա Զ Ի Ն Դ Ա Ր Ո Ի

(Յու յ'էջ 25)

ԳԼՈՒԻ Ժ

Ս, Ց Ո Վ Է Ա Ն Է Ս Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն Ի 2

ՍԵՐՍՈՍ արագաբալ կը յառաջէր. կը
փափաքէր տեսնել զՓլորոնիս, և հա-
մոզել որ իւր ամառանոցը գալ, որ նազովորեցող
դէմ ելած հալածանքներէն պիտի ազատ
մնար. և իւր խորհրդոց շփոթութեան մէջ
չէր մտածեր՝ որ եթէ օրիորդն հաւանէր
իրեն հետեւելու, իւր Աստուծոյն անհաւա-
տարիմ պիտի ըլլար, և հետեւաբար այլ եւս
ինք զինքը ծածկելու հարկ պիտի ըլլար:

Շուտով հասաւ գաւիթն բոլորովին ամայի
էր, և առնն անբնակ կը թուէր: Հոն մա-
րաթ ժամանակ մտած և զոց պատգաբակով
զուրս ելած ըլլալուն համար տան ներքինը
չճանչնալով, սրահին մէջ կեցաւ. վասն զի չէր
գիտեր՝ թէ մը փոքուն գիւմէր, Նոյն պահուն կի-

տարաց դուռ մը տեսաւ, մտածեալ, հրեց և
հնութենէն սեւացած պատերով սենեկի մը մէջ
մտաւ. թուից լանցաւ արիշ աւելի փողերիկ
սենեակ մը. և զգացած յուզմունքէն այլապ-
րած՝ անոր սեմոց վրայ կեցաւ, փլորոնիս ան-
կիւն մը նստած: Անխելաւոր զգեստ հիւ-
սելաւ համար բուրդ կը մտնէր:

Տասն և հինգ օրերէ ի վեր մահկամաց
քրիստոնէին վէմէն շատ այլափոխութիւն էր
այժմ աւելի զաւկանաց և նիւար կը թուէր,
և սիրութիւն մի իւր քաղցր պտարթու-
թիւնը ծածկած էր: Նա չզգաց երիտասարդ
դին գալը. և աչքը գործիարար իլին վրայ
ուղղած, մեղմանայն կ'աղօթէր:

Սերաստա անշարժ կեցած՝ մինչև անգամ չէր